

Tudor Arghezi (Mai 2023)

Tudor Arghezi, pe numele său adevărat Ion Nae Theodorescu, este poate unul dintre cei mai renumiți scriitori români. Poet, prozator și gazetar, cu o carieră literară întinsă și foarte bogată, unul dintre autorii de prim rang ai perioadei interbelice, a cărui biografie a rămas până astăzi nedeslușită pe deplin și, pe alocuri, controversată. Arghezi a rămas în memorie ca singurul poet fascinat de universul mărunț, la care lumea viețuitoarelor fără grai a căpătat un contur extrem de unitar și complex, în dependența lor afectivă față de om.

Tudor Arghezi s-a născut pe data de 21 mai 1880 la București, fiul lui Nae Theodorescu și al Mariei Theodorescu, familie originară din Târgu Cărbunești, județul Gorj. Anii copilăriei au fost triști, Arghezi mărturisind ulterior: “Este cea mai amară vârstă a vieții. N-aș mai voi să fiu o dată copil”. Totuși perioada Școlii primare „Petrașe Poenaru” i-a adus o oarecare alinare, câteva personaje fiind aproape de sufletul său, printre aceștia aflându-se învățătorul Abramescu și profesorul de Limba română Gîrbea. Începând cu anul 1891, de la vârsta de 11 ani, este obligat să se întrețină singur, din cauza situației financiare precare a familiei. A urmat apoi gimnaziul „Dimitrie Cantemir”, iar în perioada 1891-1896 a urmat cursurile Liceului “Sfântul Sava”, perioadă în care se împrietenește cu viitorii scriitori Gala Galaction și N. D. Cocea. Ca elev, și-a câștigat banii de întreținere dând meditații, iar în perioada liceului, la vârsta de 16 ani s-a angajat custode la o expoziție de pictură.

În anul 1896 are loc debutul său literar, sub îndrumarea lui Alexandru Macedonski, în revista “Liga Ortodoxă”, unde poetul semnează cu numele său (aproape) real, Ion Theo, apoi creațiile sale literare din perioada 1897-1899 sunt semnate cu pseudonimul Tudor Arghezi. Abandonează apoi cursurile liceale pentru a lucra, în poziția de laborant la o fabrică de zahăr din Chitila.

La vârsta de 19 ani a trăit prima dramă a vieții sale, iubita sa, de care era

îndrăgostit nebunește, a murit, iar el, extrem de tulburat, a încercat să-și caute alinarea îndreptându-se către Dumnezeu. Între anii 1900 – 1904, poetul se călugărește la Mănăstirea Cernica, sub numele Iosif, iar liniștea acelei vieți îi permite să deprindă, pe îndelete, tainele folosirii cuvintelor. Totuși, în acei ani în care Arghezi căuta împlinirea prin credință, el are o aventură cu profesoara Constanța Zissu, în urma căreia aceasta a rămas însărcinată, contextul sensibil al situației determinând-o să se refugieze la Paris pentru a ascunde sarcina.

În anul 1905 se naște primul copil al lui Arghezi, Eliazar Lotar Teodorescu, iar poetul renunță la călugărie și pleacă și el în capitala Franței, unde reglementează situația micuțului și îl recunoaște cu acte în regulă. Alături de cei doi, Arghezi merge apoi în Elveția, la Mănăstirea Cordelierilor, unde primește oferta de a se converti la catolicism, pe care o refuză. Pleacă apoi pentru o perioadă la Freiburg și la Geneva, unde, cuprins de elan creator, dă viață mai multor poezii, tot în această perioadă participând la cursurile Universității Catolice din Freiburg – unde nu putea să acceadă, în lipsa Bacalaureatului -, iar pentru a-și câștiga existența, lucrează într-un atelier de inele și capace de ceasornice din aur. A încercat să locuiască la Londra o perioadă, pentru a învăța limba engleză, apoi, în cursul anului 1909, se află în Italia, muncind și aici din greu pentru a-și câștiga existența.

În anul 1910 revine în țară după cinci ani de pribegie – perioadă despre care Arghezi avea să declare că i-a adus desăvârșirea ca scriitor – alături de Constanța și Eliazar, de a cărui educație se ocupă îndeaproape. Cel mic a urmat cursurile unei școli din București și a avut parte de o educație aleasă, însă, în 1924, la doar 19 ani, decide să-și ia soarta în mâini și pleacă pe cont propriu la Paris, unde doi ani mai târziu obține cetățenia acestui stat și devine, în timp, unul dintre cei mai importanți fotografi ai suprarealismului.

Începând cu anul 1912, poetul publică, sub pseudonimul Tudor Arghezi, versuri, pamflete și articole polemice în publicațiile “Facla”, “Viața Românească”, “Teatru” sau “Rampa”.

În anul 1916, România intră în primul război mondial, iar Arghezi împreună cu alți 11 ziariști și scriitori – între care cei mai cunoscuți fiind Ioan Slavici, S. Grossman, D. Karnabatt și Dem. Teodorescu – se pronunță în favoarea neutralității României. Pentru aceste opinii, toți aceștia, inclusiv Arghezi, sunt reținuți, în anul 1919, și duși la Penitenciarul Văcărești, sub acuzația de trădare și colaboraționism. După un an de închisoare este eliberat, prin decret regal, alături de ceilalți ziariști, colegi de detenție.

În anul 1926, Arghezi cumpără terenul de 17.250 mp pe care și-a construit celebra

locuință ”Mărțișor”, pe dealul Mărțișorului, chiar în vecinătatea închisorii Văcărești. Aici Arghezi începe să cultive pomi fructiferi și viță de vie, iar construcția casei, a anexelor gospodărești, amenajarea tipografiei unde meșterul tipograf Arghezi visa să-și publice cu mâna lui toate scrierile, urmau să se întindă pe următorii 15 ani.

În anul 1927, abia când Arghezi împlinea 47 de ani, îi apare primul volum de poezii, **“Cuvinte potrivite”**, iar anul următor îl găsește în poziția de director al nou înființatului ziar **“Bilete de papagal”**.

În anul 1929, Arghezi debutează în proză, cu volumul **“Icoane de lemn”**, iar doi ani mai târziu îi este publicat volumul de versuri **“Flori de mucigai”**, legat, ca dealtfel și **“Poarta neagră”**, de anii de detenție.

În 1931, publică volumul pentru copii, în proză, **“Cartea cu jucării”**, o direcție particulară a creației sale, completată ulterior cu volumele **“Cântec de adormit Mitzura”**, **“Buruieni”**, **“Mărțișoare”**, **“Prisaca”**, **“Zdreanță”**, etc.

În anul 1934 vede lumina tiparului romanul **“Ochii maicii domnului”** în care este evocată dragostea maternă și devotamentul filial, în 1935 publică volumul **“Versuri de seară”**, iar un an mai târziu apare romanul **“Cimitirul Buna-Vestire”**.

În anul 1939 publică volumul de versuri **“Hore”**, iar în 1942, romanul **“Lina”**.

În anul 1943 apar, sub genericul **“Bilete de papagal”**, mai multe pamflete extrem de acide, care îi aduc o anchetă a poliției, însă Arghezi perseverează spre finalul anului, când la 30 septembrie, publică un extrem de virulent pamflet intitulat **“Baroane”**, care conține atacuri la adresa ambasadorul german de atunci la București, Manfred von Killinger. Arghezi este din nou reținut și aruncat în închisoare, mai întâi la București, apoi în lagărul de la Târgu Jiu, unde s-a aflat mai bine de un an, iar ziarul este confiscat la ordinul autorităților. Este eliberat abia în anul 1944, odată cu instaurarea regimului comunist. O perioadă trăiește la limita supraviețuirii din vânzarea cireșelor de la Mărțișor.

În anul 1955 a fost ales membru al Academiei Române și a fost distins cu numeroase titluri și premii. În anul 1965, Universitatea din Viena îi decernează premiul **“Gottfried von Herder”**, iar Academia Sârbă de Științe îl alege membru al secției de literatură și tot în același an publică volumele **“1907 – peisaje”**, **“Cântare omului”**, **“Stihuri pestrice”**, **“Poeme noi”** și **“Cu bastonul prin București”**. În același an, 1965 a fost nominalizat la Premiul Nobel pentru Literatură, iar nominalizarea a venit din partea filologului italian Angelo Monteverdi.

La 14 iulie 1967, Arghezi trece la cele veșnice, fiind înmormântat, în cadrul unor funeralii naționale, alături de soția sa Paraschiva, în grădina casei din strada Mărțișor, care începând cu anul 1974, conform dorinței sale testamentare, a devenit Casă Memorială. Casa cuprinde mobilier, cărți, obiecte de artă, fotografii, documente originale ale poetului Tudor Arghezi, iar alături se află și tipografia acestuia, unde sunt expuse volume, documente, reviste și imagini din istoria familiei acestuia și a „Mărțișorului”.

